

ВІДГУК
офіційного опонента
Нікітіної Оксани Петрівни
на дисертацію Соханя Ігоря Володимировича
«Психологічні особливості саморегуляції монетарної поведінки
студентів», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі
спеціальності 053 – психологія

Тема дисертаційного дослідження Соханя Ігоря Володимировича є вельми *актуальною* на сучасному етапі розвитку психологічної науки, оскільки обумовлена недостатньою розробленістю проблеми психологічних чинників саморегуляції монетарної поведінки. Сьогодні студенти виступають не тільки в якості суб'єктів навчально-професійної діяльності, а й в якості суб'єктів трудової діяльності, що передбачає отримання ними оплати своєї праці та вимагає здатностей до розпорядження власними фінансами. Проте у багатьох емпіричних розвідках у межах сучасних психологічних досліджень зазначається про переваги низького рівня монетарної компетентності серед молоді, що доводить високу значущість проведеного Ігорем Володимировичем дослідження.

Рецензована робота характеризується інформаційною насиченістю, різноаспектністю, високим рівнем наукової новизни та теоретичної цінності. Особливої уваги заслуговує розроблена та апробована автором розвивальна програма з оптимізації монетарної поведінки у студентів.

Наукова новизна дисертаційної роботи різноаспектна. Соханем І.В. показано специфіку психологічного благополуччя та особистісної зрілості студентів в залежності від типу монетарної поведінки особистості; визначено регулятивні предиктори монетарної поведінки студентів; виявлено компоненти монетарної поведінки студентів, серед яких «переоцінення значення та занепокоєність грошима», «інструментальна монетарна мотивація», «монетарна мотивація самоствердження», «монетарне

відчуження» та «монетарна мотивація збагачення»; розширено уявлення просаморегуляцію монетарної поведінки особистості як психологічне новоутворення студентського віку та типологічні особливості монетарної поведінки студентів; дістали подальшого розвитку засоби психологічного супроводу оптимізації монетарної поведінки студентів.

Вважаємо коректним зазначені формулювання новизни і вважаємо доцільним підкреслити практичну значущість роботи, що полягає у створенні та впровадженні програми розвитку конструктивних форм монетарної поведінки у студентів.

Аналіз окремих *структурних характеристик дисертаційного дослідження* Ігоря Володимировича Соханя дозволяє констатувати, що робота має чітку традиційну структуру.

У вступі чітко обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка конкретизується у завданнях, визначено об'єкт та предмет, окреслено систему використаних у роботі дослідницьких методів, розкрито наукову новизну та практичну значущість результатів дослідження.

У першому розділі дисертаційної роботи наводиться огляд і аналіз категорії «монетарної поведінки», показано регулятивні чинники її становлення. У другому розділі дисертант охарактеризував організацію, методiku та комплекс психодіагностичних методик для вивчення монетарної поведінки особистості. Автором емпірично досліджено факторну структуру монетарної поведінки студентів, визначено її типологічні особливості, роль у становленні особистісної зрілості та психологічному благополуччі. Показано особливості саморегуляції студентів із різними профілями монетарної поведінки.

У третьому розділі Ігор Володимирович презентує програму з оптимізації монетарної поведінки студентів, ефективність якої переконливо доводить.

Завершується робота досить розгорнутими висновками, які узагальнюють її зміст, є логічними, віддзеркалюють основні результати дисертаційного дослідження.

Виходячи з аналізу основної частини роботи, можемо дійти висновку, що в ході виконання дослідження поставленої мети було досягнуто, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Психологія розвитку суб'єктів педагогічного процесу» (державний реєстраційний номер 0121U100712 від 20.01.2021 р.).

Основні положення та висновки дослідження викладені у 4 наукових працях, в яких повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає чинним вимогам. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертаційної роботи. Порушень академічної доброчесності у публікаціях автора та дисертації виявлено не було.

Поряд із позитивною характеристикою роботи слід відмітити такі зауваження:

1. Опис монетарної поведінки студентів був би більш повним, якби автором було враховано особливості мотиваційної сфери, зокрема кар'єрні орієнтації та мотиви підприємницької діяльності, що можуть лежати в основі монетарних атиюдів та грошових ставлень студентів та визначати їх монетарну активність.

2. У дослідженні було б доцільно визначити регулятивні предиктори монетарної поведінки студентів, де в якості залежної змінної виступають латентні змінні, що описують монетарну поведінку, отримані автором за результатами експлораторного факторного аналізу.

3. На нашу думку, робота тільки би виграла, якби у ній були представлені статеві та вікові особливості особливості монетарної поведінки студентів.

4. Для характеристики монетарної поведінки студентів в якості незалежних змінних доцільно було б використати такі критерії, як сімейний та трудовий статус респондентів.

Проте, висловлені зауваження не знижують значущості дисертаційної роботи. Дисертаційне дослідження І.В. Соханя виконано на високому науковому рівні, а отримані нові науково обґрунтовані експериментальні результати є суттєвим внеском у вікову та педагогічну психологію.

Дисертаційне дослідження, виконане Соханем Ігорем Володимировичем за темою «Психологічні особливості саморегуляції монетарної поведінки студентів», є самостійним, завершеним, творчим науковим дослідженням, яке відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її автор – Сохань Ігор Володимирович - заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – Психологія.

Офіційний опонент:

кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології,
педагогіки і мовної підготовки,
Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова

Оксана НІКІТИНА

Підпис	<i>О. Нікітіна</i>
Засвідчую:	<i>КС</i>
відд. кадрів	

Оксана Вишняк

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ПТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: НІКІТІНА ОКСАНА ПЕТРІВНА 3147807745;
Належність до Юридічної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 3147807745;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 5E984D526F82F38F040000005B624015C117704;
Видавець кваліфікованого сертифіката: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК";
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису: 15:58 05.10.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)